

Samen opleiden 3

in Opleidingschool Zutphen

Opleidingschool Zutphen (OZ) bestaat uit: Baudartius College Zutphen, Vrijeschool Zutphen, Isendoorn College, Het Stedelijk, Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN) en de Radboud Docentenacademie (RDA). Deze nieuwsbrief verschijnt ongeveer één keer in de twee maanden. Jaargang 1 | nummer 3 | maart 2019

Trots op al onze werkplekbegeleiders!

Graag sta ik even stil bij de rol van onze werkplekbegeleiders (wpb'ers). Zij zijn cruciaal in het proces van samen opleiden. Doordat we nu Aspirant Opleidingschool zijn, is de rol van de wpb'ers veranderd: zij houden zich niet alleen bezig met de begeleiding van studenten, maar leiden studenten op naar de competenties van de opleidingsinstituten. Dit doet de wpb'er door de theorie van de opleiding en de praktijk van het werkplekleren aan elkaar te koppelen. Een belangrijk verschil, dat ons verandert van een stageschool naar opleidingschool. Vandaar dat ik erg trots ben op alle docenten die bijdragen aan het begeleiden en opleiden van studenten. Dit geldt niet voor mij alleen, deze trots deel ik met alle school- en instituutsopleiders en de schoolleiding. Namens ons allen complimenten en veel dank aan jullie allemaal!

Annelies Claassen, projectleider OZ

Van stageschool naar Aspirant Opleidingschool naar Opleidingschool

Schooljaar 2019/2020 is het derde jaar als Aspirant Opleidingschool. We hebben met elkaar al veel bereikt en mooie eerste stappen gezet om studenten die in Zutphen hun stage doen een rijke leeromgeving te geven. Volgend schooljaar is het laatste jaar als aspirant. In dat jaar gaan we ons voorbereiden op de accreditatie. De Zutphense thema's, Creatief denken en handelen in het onderwijs, Innovatief omgevingsgericht leren en Ondernemendheid, spelen hierin een grote rol.

Verandering in plaatsen van studenten

Doordat we het basiskeurmerk opleidingschool willen behalen, verandert er steeds meer in onze scholen: samen opleiden krijgt steeds meer vorm, de kwaliteit verbetert continu. We leren van elkaar, professionaliseren en onderzoek krijgt een belangrijkere rol, waarin samen opleiden en schoolontwikkelingen samen komen. Alles om samen nieuwe vakbekwame docenten op te leiden. Om deze reden is ook de plaatsing van studenten veranderd. In plaats van dat

schoolopleiders stageplekken werven, inventariseren zij in scholen waar er ruimte en expertise is om studenten een goede stageplek aan te kunnen bieden. De schoolopleiders koppelen (in goed overleg) voor de zomervakantie terug hoeveel studenten een sectie kan verwachten in volgend schooljaar. Op deze manier willen we bereiken dat er een betere verdeling is van alle studenten van de Hogeschool Nijmegen en Arnhem (HAN), de Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding (ALO) en de Radboud Docenten Academie (RDA) over de Zutphense scholen, zowel in aantal als in leerjaren. Studenten van andere opleidingen zijn uiteraard ook welkom, maar hiervoor krijgt de opleidingschool geen subsidie, daarom hebben studenten van HAN en RDA voorrang.

Heb je vragen of wil je al aangeven dat er binnen jouw sectie ruimte is voor studenten?

Neem contact op met je schoolopleider. Uiteraard kun je ook bij de projectleider terecht voor opmerkingen of vragen, mail naar: a.claassen@hetstedelijkzutphen.nl

Creatief denken en handelen in het onderwijs

In de vorige nieuwsbrief hebben we uitgelegd waarom de Zutphense thema's zo belangrijk zijn voor Opleidingsschool Zutphen: de thema's Creatief denken en handelen in het onderwijs, Innovatief omgevingsgericht handelen en Ondernemendheid zijn datgene wat de Zutphense scholen en de HAN en RDA met elkaar verbindt. Ieder is op zijn eigen manier bezig om creatiever onderwijs aan te bieden. Maar wat houdt nu precies creativiteit in het onderwijs in? Om hier een antwoord op te kunnen geven zijn we op verschillende gebieden hard aan het werk.

Tijdens de wpb-bijeenkomst gaf Ida Oosterheert, Universitair hoofddocent van de Radboud Docenten Academie een workshop over dit thema.

We werkten samen aan de vragen: Hoe kan ik de creativiteit van studenten stimuleren in mijn onderwijs? Wat zijn handige bronnen? Wat maakt een uitdaging tot een uitdaging die stimuleert tot creativiteit? Wat doe je eigenlijk (mentaal, emotioneel, regulatief, fysiek) als je creatief functioneert? Wat heb ik (af) te leren om de creativiteit van mijn studenten (meer) te stimuleren in mijn/ons onderwijs?

Het was een mooie eerste aanzet om samen over dit thema in gesprek te gaan. "Leerlingen/studenten ruimte geven", "fouten mogen maken", "out of the box denken", "het moet schuren", "zorg dat de vonk overspringt", slechts een paar voorbeelden die we met elkaar deelden. Het is een boeiend thema waar we allemaal nog veel stappen in kunnen maken.

Tips van Ida:

Zorg voor echte ruimte (jij weet ook niet wat er bedacht gaat worden) én begrenzing binnen de creatieve uitdaging (divergeren en convergeren)

- Wees expliciet naar studenten over het creatief mogen zijn (dit is niet altijd zo, nu wel);

- Zorg voor echte veiligheid; in beginsel is er geen idee taboe én niemand mag gevaar lopen of zich onveilig voelen;
- Zet het 'leren wat creatief functioneren is' en 'eigen en elkaars creativiteit ontwikkelen' voorop. Het gaat niet om het beoordelen van studenten (of docenten);
- Bespreek met elkaar de creatieve ideeën en maak daarbij onderscheid tussen creatieve producten; niet alles is even creatief. Doe dit MET de studenten;
- Kijk vanuit een breed ontwikkelperspectief naar studenten tijdens creatieve processen. Waar liggen hun kwaliteiten/talenten? Wat hebben ze nodig?

Meer lezen over Creativiteit in het onderwijs?

Kaufman J.C., & Sternberg R.J. (2010). *Cambridge Handbook of Creativity*. New York: Cambridge University.

Oosterheert, I.E. & Meijer, P.C. (2017). *Wat creativiteitsontwikkeling in het onderwijs behoeft*. *Pedagogische Studiën*, 94, 3, 196-210.

Meijer, P.C. & Oosterheert, I.E. (2018). *Student teachers' identity development in relation to 'teaching for creativity'*. In Schutz, P. & Hong, L. (Eds). *Research on Teacher Identity and Motivation: Mapping Challenges and Innovations* (pp.121-130). Springer.

Leernetwerk leidinggevenden: samen werken aan kwaliteit

Op 10 december 2018 kwamen leidinggevenden van Opleidingsschool Zutphen bij elkaar om te werken aan kwaliteit. Dit keer was het thema de kwaliteit van de beoordeling van de werkplekbegeleider. Nu we aspirant opleidingsschool zijn, is de taak van werkplekbegeleider nóg belangrijker. Leidinggevenden gingen met elkaar in gesprek en gaven de werkgroep input om een goed profiel op te zetten om aan te geven

wat er van werkplekbegeleiders wordt verwacht. In de volgende nieuwsbrief geven we aan wat er verandert.

“Ik vind het fijn dat je hier meer een professional bent dan een student. Je zit hier meer in de rol van docent!”

Inmiddels hebben de eerstejaars studenten van de HAN (WPL1) een aantal weken Onderwijskunde gevolgd op de Zutphense scholen onder leiding van Theo van Zon (insituutsopleider HAN) en Jannette Meijer (schoolopleider). Op 17 januari 2019 heeft Beitske Bijleveld, onze medewerker kwaliteitszorg, samen met de WPL1 studenten de lessen onderwijskunde geëvalueerd. De studenten gaven aan dat ze over het algemeen tevreden zijn over de lessen onderwijskunde. De aanwezigheid van docenten, schoolopleiders en leerlingen in de lessen wordt door studenten zeer gewaardeerd. Ook heeft het voor studenten meerwaarde dat ze met studenten van de verschillende Zutphense scholen bij elkaar zitten. Studenten ervaren het als verrijkend om ervaringen met elkaar te delen en kennis te maken met verschillende perspectieven.

Leerlingen in gesprek met studenten over welke kwaliteiten, volgens hen, een goede docent moet beschikken.

Een student gaf de meerwaarde van het volgen van onderwijskunde op locatie (t.o.v. op het opleidingsinstituut) mooi weer met de woorden: “Ik vind het fijn dat je hier meer een professional bent dan een student. Je zit hier meer in de rol van docent!”

Feedback

Als verbeterpunten noemden studenten met name een aantal organisatorische zaken (studiewijzer, duidelijkheid over planning en leertaken, etc.) en de betrokkenheid van werkplekbegeleiders bij onderwijskunde. Alle feedback nemen we mee om het programma van volgend jaar te verbeteren.

Coachgesprekken oefenen in het Leercafé

Het leercafé biedt RDA-studenten elke maand de mogelijkheid om in een veilig leerklimaat te leren. Als je bijvoorbeeld nog nooit een oudergesprek hebt gevoerd is het prettig wanneer je dit in een simulatiesituatie kunt oefenen.

Op 17 januari kwamen schoolopleiders als ouders met hun kind naar het leercafé, waardoor de studenten een oudergesprek konden oefenen. Studenten voerden een aantal gesprekken, waarbij ze de verkregen tips meteen konden toepassen in het eerstvolgende gesprek. Ze vonden deze oefening heel waardevol.

Leerateliers

Ons concept van het leercafé stamt af van de 'leerateliers', een initiatief van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) en de lerarenopleidingen van de Radboud Universiteit, Tilburg University, de Technische Universiteit Eindhoven en de Fontys Leraren Opleiding Tilburg. proberen enkele docenten, studenten en lerarenopleiders van Opleidingscholen samen het leren van hun leerlingen beter te begrijpen en hier innovatief onderwijs op te ontwerpen. Doel van deze ateliers is om leraren op te leiden op een andere, uitdagende manier. Wil je meer weten over deze 'pilot', kijk dan op www.omo.nl/werken-en-leren-bij/leren-bij/leerateliers

STUDENT AAN HET WOORD

In deze rubriek vertelt een student hoe hij/zij de stage heeft ervaren bij Opleidingsschool Zutphen. Dit keer aan het woord: Alex Jacobi, een derdejaars student die twee keer zijn stage wpl2b in Zutphen heeft gedaan.

Waarom heb je ervoor gekozen om dezelfde stage nogmaals in Zutphen te doen?

Dit heb ik eigenlijk om verschillende redenen gedaan: ik vind Het Stedelijk een fijne school. Vorig schooljaar heb ik mijn stage als prettig en leerzaam ervaren en voelde ik (ondanks dat ik geen voldoende kreeg), dat iedereen vertrouwen in mij had. Ik heb er zelf voor gekozen om de stage niet te verlengen, maar helemaal over te doen om extra te kunnen leren.

Wat heb je in Opleidingsschool Zutphen anders ervaren dan bij voorgaande stages?

Ik heb kunnen leren in een rustige gemoedelijke sfeer waar ik mij thuis voelde. In tegenstelling tot andere stages werd ik in Zutphen echt opgenomen in het docententeam. Ik werd overal bij betrokken en kreeg veel vrijheid om mijzelf te ontwikkelen. Er waren veel mogelijkheden om met andere collega's samen te werken aan onderwijsontwikkeling.

Wat vond je dat er goed ging tijdens je stageperiode?

Wat ik erg fijn vond was dat ik ruimte kreeg om dingen uit te proberen. Ik kreeg gelegenheid om mijn eigen stijl te ontwikkelen, maar wel binnen bepaalde kaders. Zo heb ik bijvoorbeeld voor mavo 2 een uitgebreide planning voor mijn hele stageperiode gemaakt: de inhoud en de einddata waren een gegeven, maar daarbinnen mocht ik het zelf allemaal indelen. Hier heb ik erg veel van geleerd. Qua begeleiding kreeg ik veel constructieve feedback. Dit zou eigenlijk vanzelfsprekend moeten zijn, maar dat is helaas niet altijd zo.

Welke verbeterpunten kan je ons meegeven?

De Zutphense leerwerktaak Carrousel kwam voor ons op een heel ongelukkig moment. Ik zie zeker de meerwaarde van de opdracht om op andere scholen een onderzoek te doen, maar het tijdstip zouden jullie beter kunnen verplaatsen naar het begin van de stage. Ook zou het prettig zijn om een overzicht te krijgen wat er op de opleidingsschool allemaal aangeboden wordt tijdens een stageperiode, zodat je als student kan kijken waar je kan aansluiten.

Wil je zelf nog iets toevoegen?

Ondanks dat ik mijn stage goed heb afgerond, blijf ik wel naar Zutphen terugkomen om schoolgerelateerde opdrachten te maken. Ik vind het prettig om in een werk/leeromgeving te werken, waarbij ik iedereen om mij heen vragen kan stellen. Zo kan ik mijzelf nog verder doorontwikkelen. Ik vind het fijn dat ik van deze mogelijkheid gebruik mag maken.

Basiscursus wpb'ers succesvol afgerond

De collega's op de foto die geen certificaat hebben, volgen volgend schooljaar de module die ze hebben gemist, dan ontvangen ze ook het certificaat.

Op 18 december was de laatste bijeenkomst van de cursus van werkplekbegeleiders. In deze laatste sessie gingen de cursisten in het einddeel ook aan de slag met het thema Creatief denken en handelen in het onderwijs. Na afloop kregen zij het welverdiende certificaat. Iedereen van harte gefeliciteerd en veel succes en plezier met de begeleiding en opleiding van docenten in opleiding!

Volgend schooljaar zal er weer een cursus worden gegeven. Wil jij deelnemen? Mail je schoolopleider!

CONTACT

Projectleider Instituutsopleiders

Annelies Claassen: opleidingsschoolzutphen@gmail.com of a.claassen@hetstedelijkzutphen.nl
Erik Blankesteijn: e.blankesteijn@docentenacademie.ru.nl
José Besselink: a.besselink@docentenacademie.ru.nl en Theo van Zon: theo.vanzon@han.nl

Schoolopleiders

Baudartius College
Isendoorn College
Het Stedelijk
't Beeckland
Vrijeschool Zutphen

Jannette Meijer: j.meijer@baudartius.nl en Hjerre Bors: h.bors@baudartius.nl
Gert Jan Leisink: lei@isendoorn.nl, Wendy van 't Veld: vld@isendoorn.nl, Suzan Kruijff: krs@isendoorn.nl
Patricia de Leeuw: p.deleeuw@hetstedelijkzutphen.nl, Marijn Sieben: m.sieben@hetstedelijkzutphen.nl
Marijn Sieben: m.sieben@hetstedelijkzutphen.nl
Servi van de Akker: svdakker@vszutphen.nl en Niek Slooter: n.slooter@vszutphen.nl